

SÜLEYMANİYE ONUR PROGRAMI

İSLAMİ İLİMLERE GİRİŞ

Ders İzlenesi

GÜZ 2018

İletişim Bilgileri

Hoca: Prof. Dr. Bekir Kuzudişli

E-Mail: bekirkuzudisli@istanbul.edu.tr

Ders Günü ve Saati: Cumartesi / 9.00-10.30

Ders Yeri: *Daru'l Kurra*, Süleymaniye Külliyesi

Dersin Tanımı

İslami İlimlere Giriş semineri, “Günümüzde İslami İlimler niçin okunmalı? İslami İlimleri okumamız bir İslami İlimler / Sosyal Bilimler öğrencisi olarak bize ne katacak?” gibi soruların yanıtlarına cevap aramaktadır. Bu bağlamda ilimler hiyerarşisi, ilimlerin birbirleriyle irtibatları ve güncel değerleri hakkında okumalar ve değerlendirmeler yapılacaktır. İslami İlimlerin temel alanları olan hadis, tefsir, kelam, fıkıh, usul-u fıkıh, usul-u hadis gibi ilmi disiplinlerin tarihsel olarak ortaya çıkışı, temel problemleri ve gayeleri işlenecektir.

Öğrenim Hedefleri

Bu ders, İslami İlimlerin oluşum sürecini rivayetler ışığında ortaya koyarak genel tablo oluşturmayı, bu sürece katkı sağlayan önemli olayların arka planlarını görmeyi, birbirleriyle ilişki ve etkilerini İslami İlimlerin oluşumu safhasında değerlendirme kabiliyeti kazandırmayı amaçlamaktadır.

Anlatım, müzakere ve soru-cevap fasıllarından oluşacak interaktif seminerlerle öğrencinin temel İslami İlimlerin müfredatına yönelik zihnî hazırlık ve küllî bakış kazanması hedeflenmektedir.

Öğrenim Çıktıları

- İslami İlimlerin oluşum sürecini kavrama,
- İslami İlimlere dair temel düzeyde bilgi sahibi olma,
- İslami İlimler sınıflandırmasında ilimleri konumlandırma,
- İslami İlimlere dair değerlendirme ve yorum kabiliyeti kazanma.

Değerlendirme Sistemi ve Not Skalası

Dersi başarılı bir şekilde tamamlamak için yapılan sınavların toplamı ortami 100 üzerinden 80 almak gerekir.

Ders başarı notunda dikkate alınan noktalar ve oranları şu şekildedir:

Vize sınavı	35 %
Final sınavı	50 %
Derse hazırlık ve katılım; Sunum	10 %
Devamsızlık	5 %

Vize Sınavı: 26 Kasım 2018 Pazartesi, 18.00-20.00

Final Sınavı: 26 Aralık 2018 Pazartesi, 18.00-20.00

Dersin Kuralları / Beklentiler:

İslami İlimlere Giriş derslerinin her biri diğeriyle bağlantılı olduğu için derslere 100% katılım sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte verilen okumaların ders öncesinde okunması, ve derse hazırlıklı gelinmesi beklenmektedir. Yine aynı şekilde öğrenciler dersten sonra gruplar halinde ders içeriğini tartışıp değerlendirdikleri takdirde derste verilen bilgiler pekişerek daha kalıcı hale gelir.

Haftalık Plan

1. Hafta 20.10.2018	Giriş: <ul style="list-style-type: none">- Bazı genel kavramlar- İslami İlimlerin yapısı
2. Hafta: 27.10.2018	İslamî İlimlerin temel yapısı: Vahiy Hadislerle İslam , “Vahiy: Allah'ın Ezeli Ve Ebedi Sözü”, c.1, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, s.385-399. Yusuf Şevki Yavuz, “ Vahiy ”, DİA, c. 42, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2012, s.440-443.

<p>3. Hafta: 03.11.2018</p>	<p>Hız. Peygamber'den kalan miras: Kuran ve Sünnet Bekir Kuzudişli, Hadis Tarihi, İstanbul: Kayıhan Yayınevi, 2017, s.20-29. Murteza Bedir, “Sünnet”, DİA, c. 38, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2010, s.150-153.</p>
<p>4. Hafta 10.11.2018</p>	<p>İslam'ın kurucu nesli Sahabe ve sahabeye yaklaşımlar <i>Sahabe etrafındaki tartışmalar, ilimlerin naklinde ve anlaşılmasında sahabe kavramı</i> Mehmet Efendioğlu, “Sahabe”, DİA, c. 35, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2008, s.491- 500. Bünyamin Erul, Sahabenin Hadis Anlayışı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 1999. (sahabe tanımı açısından)</p>
<p>5. Hafta 17.11.2018</p>	<p>İlk çekişmeler: Mürtekib-i Kebire ve fitne olayları İsmail Yiğit, “Osman”, DİA, c. 33, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2007, s.438-443. Ethem Ruhi Fığlalı, “Ali”, DİA, c. 2, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1989, s. 371-374.</p>
<p>6. Hafta 24.11.2018</p>	<p>İlimlerin teşekkülüne örnek: Hadislerin Tedvini Bekir Kuzudişli, Hadis Tarihi, İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017,s.101-107. Halit Özkan, “Tedvin Tarihinde Emevi Sarayı”, <i>Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi</i>, c. 17, No 32, (2012/1), s.1-37. (Zühri ve tedvin ile ilgili kısımlar)</p>
<p>7. Hafta 01.12.2018</p>	<p>İlimlerin Teşekkülünde Ehl-i Hadis-Ehl-i Rey ayırımı Abdullah Aydınli, Salim Öđüt, “Ehl-i hadis”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.507-512. M. Esat Kılıçer, “Ehl-i Rey”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.520- 524.</p>

<p>8. Hafta 08.12.2018</p>	<p>Ehl-i hadis ve Mutezile: Çekişme Alanları: Tevhid, Adalet ve Mihne Hayrettin Yücesoy, “Mihne”, DİA, c.30, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2005, s.26-28. M. Yaşar Kandemir, “Ahmed b. Hanbel”, DİA, c.15, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1997, s.525.</p>
<p>9. Hafta 15.12.2018</p>	<p>Kur’an İlimleri ve Tefsir Tahsin Görgün, “Kur’an ve Tarih”, <i>Kur’an ve Tefsir Araştırmaları</i>, c.1, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2000, s.127-139.</p>
<p>10. Hafta 22.12.2018</p>	<p>Akıl-Nakil ilimleri: Kelam Yusuf Şevki Yavuz, “Kelam”, DİA, c.25, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2002, s.194-203. Ömer Türker, “Kelam İlminin Metafizikleşme Süreci”, <i>Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi</i>, c.12, no.23, (2007/2), s.75-92.</p>
<p>11. Hafta 29.12.2018</p>	<p>Akıl-Nakil Ürünü İlimler: Fıkıh İbrahim Kâfi Dönmez, “Fıkıh”, İslam’da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi, c.2, İstanbul: Gerçek Hayat, 2006, s.37-43. Necmettin Kızılkaya, Hanefî Mezhebi Bağlamında İslam Hukukunda Küllî Kâideler, İstanbul: Litera Yayıncılık, 2018, s.112-136.</p>
<p>12. Hafta 05.01.2018</p>	<p>Akıl-Nakil Ürünü İlimler: Tasavvuf Reşat Öngören, “Tasavvuf”, DİA, c.40, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2011, s.119-126. Reşat Öngören, “Ehl-i Sünnet’te Tasavvufun Yeri”, <i>Tarihte ve Günümüzde Ehl-i Sünnet</i> [İlmi toplantı, İstanbul, 2004], İstanbul: Ensar Neşriyat, 2006, s.157-172.</p>

Kaynaklar

- Abdullah Aydın, Salim Ögüt, “**Ehl-i hadis**”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.507-512.
- Bekir Kuzudişli, **Hadis Tarihi**, İstanbul: Kayıhan Yayınevi, 2017, s.20-29.
- Bekir Kuzudişli, **Hadis Tarihi**, İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017, s.101-107.
- Bünyamin Erul, **Sahabenin Hadis Anlayışı**, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 1999.
(sahabe tanımı açısından)
- Ethem Ruhi Fıglalı, “**Ali**”, DİA, c. 2, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1989, s. 371-374.
- Hadislerle İslam**, “Vahiy: Allah'ın Ezeli Ve Ebedi Sözü”, c.1, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, s.385-399.
- Halit Özkan, “**Tedvin Tarihinde Emevi Sarayı**”, *Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi*, c. 17, No 32, (2012/1), s.1-37. (Zühri ve tedvin ile ilgili kısımlar)
- Hayrettin Yücesoy, “**Mihne**”, DİA, c.30, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2005, s.26-28.
- İbrahim Kâfi Dönmez, “**Fıkıh**”, İslam'da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi, c.2, İstanbul: Gerçek Hayat, 2006, s.37-43.
- İsmail Yiğit, “**Osman**”, DİA, c. 33, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2007, s.438-443.
- M. Esat Kılıçer, “**Ehl-i Rey**”, DİA, c.10, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994, s.520-524.
- M. Yaşar Kandemir, “**Ahmed b. Hanbel**”, DİA, c.15, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1997, s.525.
- Mehmet Efendioğlu, “**Sahabe**”, DİA, c. 35, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2008, s.491-500.
- Murteza Bedir, “**Sünnet**”, DİA, c. 38, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2010, s.150-153.
- Necmettin Kızılkaya, **Hanefi Mezhebi Bağlamında İslam Hukukunda Küllî Kâideler**, İstanbul: Litera Yayıncılık, 2018, s.112-136.
- Ömer Türker, “**Kelam İlminin Metafizikleşme Süreci**”, *Dîvân: Disiplinler arası Çalışmalar Dergisi*, c.12, no.23, (2007/2), s.75-92.
- Reşat Öngören, “**Ehl-i Sünnet'te Tasavvufun Yeri**”, *Tarihte ve Günümüzde Ehl-i Sünnet* [İlmi toplantı, İstanbul, 2004], İstanbul: Ensar Neşriyat, 2006, s.157-172.
- Reşat Öngören, “**Tasavvuf**”, DİA, c.40, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2011, s.119-126.
- Tahsin Görgün, “**Kur'an ve Tarih**”, *Kur'an ve Tefsir Araştırmaları*, c.1, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2000, s.127-139.
- Yusuf Şevki Yavuz, “**Kelam**”, DİA, c.25, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2002, s.194-203.
- Yusuf Şevki Yavuz, “**Vahiy**”, DİA, c. 42, İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2012, s.440-443.